TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20625
Tarih : 20.10.2026

10/4774

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de hakim ve savcıların mesleğe kabulünde, atanmasında ve görevlendirilmesinde siyasi ilişkilerin, referansların ve ayrıcalıklı uygulamaların rolünün; yargı kadrolarının siyasi iktidar ve belirli çevrelerle kurulan ilişkiler üzerinden şekillendirildiğine ilişkin iddiaların; bu uygulamaların yargı bağımsızlığına, adil yargılanma hakkına etkilerinin araştırılması, yargı üzerindeki siyasi müdahalelerin önlenmesi ve bağımsız, tarafsız yargı güvencelerinin sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Dilan KUNT AYAN
Şanlıurfa Milletvekili

Zülküf UÇAR
Van Milletvekili

Nevroz UYSAL ASLAN
Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Ankara 2 No'lu Baro Başkanı Gökhan Ağdemir'in Ekim 2026'da katıldığı bir televizyon programında, iki yıllık çalışma dönemlerinde barolarına kayıtlı 70 avukatın hâkim ve savcı olmasını sağladıklarını, bu kişiler için referans olduklarını, bakanlıklarla görüştüklerini ve kendilerine Bakanlık tarafından ayrıcalık tanındığını açıklaması, yargı kadrolarının oluşturulmasında siyasi ve kurumsal ilişkilerin etkisine ilişkin uzun yıllardır dile getirilen sorunların somut bir örneğini oluşturmuştur.

Bir baro başkanının, "Bizler referans olduk, bakanlıklarla görüştük. Sağ olsunlar bize o anlamda da bakanlık bir ayrıcalık tanıdı." sözleri, hakimlik ve savcılığa kabul süreçlerinde kamu gücünün belirli kişi ve çevreler lehine kullanılması, liyakat ve eşitlik ilkelerinin ihlal edilmesi ve yargı kadrolarının siyasi ve kurumsal referanslarla şekillendirilmesi bakımından ciddi sorunlara işaret etmektedir. Yurttaşların özgürlüğü ve temel hakları hakkında karar veren yargı mensuplarının belirli çevrelerin referanslarıyla göreve getirilebildiğine ilişkin bu açık beyan, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığının daha mesleğe kabul aşamasında nasıl güvence altına alındığı sorununu ortaya koymaktadır.

Geçmişte siyasi parti yönetiminde görev yapmış olan Ağdemir'in, Adalet Bakanlığı yöneticileriyle kurduğu ilişkiler de bu açıklamalarla birlikte önem kazanmıştır. Ankara 2 No'lu Baro yönetiminin Bakanlıkla gerçekleştirdiği görüşmeler ve baro başkanının 70 avukatın mesleğe kabulündeki rollerine ilişkin kendi beyanları, siyasi ve kurumsal nüfuzun hakimlik ve savcılığa kabul süreçlerine nasıl yansıdığının somut kayıtlar üzerinden incelenmesini gerektirmektedir.

2020 yılında kabul edilen çoklu baro düzenlemesine karşı baroların ve on binlerce avukatın dile getirdiği itirazların temelinde, savunmanın siyasi saiklerle bölünmesi, iktidara yakın alternatif meslek örgütleri oluşturulması ve savunmanın bağımsızlığının zayıflatılması bulunmaktaydı. Aradan geçen süreçte belirli baroların siyasi iktidarla kurduğu ilişkiler ve bu ilişkilerin sağladığı kurumsal imkanlar, söz konusu itirazların dayandığı sorunları daha görünür hale getirmiştir. Bir baro başkanının Bakanlıkla kurdukları ilişkiler sayesinde hakim ve savcı alımlarında ayrıcalık tanındığını açıklaması, çoklu baro düzenlemesinin yalnızca savunmanın bağımsızlığı üzerindeki sonuçlarıyla değil, yargı kadrolarının siyasi ve kurumsal ilişkiler yoluyla şekillendirilmesindeki rolüyle de ele alınmasını gerektirmektedir.

Bu ayrıcalık açıklamasının karşısında, yazılı sınavlarda başarılı olmalarına rağmen mülakatlarda elenen hukukçuların yaşadıkları bulunmaktadır. Hakimlik ve savcılık yazılı sınavında 115'inci olmasına rağmen mülakatta elenen ve 9 Ocak 2025 tarihinde yaşamına son veren avukat Mert Akdoğan'ın yaşadıkları, liyakat ve eşitlik ilkelerinin hiçe sayılmasının yalnızca mesleki hak kayıplarına yol açmadığını, insan yaşamına uzanan ağır sonuçlarıyla da ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Yargıda siyasi kadrolaşmanın önemli dönemeçlerinden biri hiç kuşkusuz 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından binlerce hâkim ve savcının meslekten çıkarılmasıyla oluşan kadro boşluklarının doldurulması sürecidir. Bu dönemde siyasi parti teşkilatlarında, hukuk komisyonlarında ve seçim çalışmalarında görev yapmış kişilerin hakimlik ve savcılığa kabul edilmesi, yargının siyasi etkilerden bağımsızlığına ilişkin sorunların derinleşmesine neden olmuştur. Geçmişten bugüne uzanan bu uygulamaların kapsamı ve günümüzde bir baro başkanının referans ve Bakanlık ayrıcalığına ilişkin doğrudan açıklamalarıyla somutlaşan siyasi kadrolaşma sorunu, buna imkân sağlayan kurumsal mekanizmalarla birlikte bütün yönleriyle incelenmesini zorunlu kılmaktadır.

Yargıda siyasi kadrolaşmanın derinleştiği bu dönemin hukuk devleti üzerindeki sonuçları uluslararası verilere de yansımıştır. World Justice Project'in Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde Türkiye, 2015 yılında 102 ülke arasında 80'inci sıradayken 2025 yılında 143 ülke arasında 118'inci sıraya gerilemiştir. Avrupa Komisyonunun 2025 Türkiye Raporu'nda da Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bağımsızlığının sağlanmasında ilerleme kaydedilmediği, yürütmenin Kurul üyelerinin belirlenmesindeki güçlü etkisinin yargının özerkliğini zayıflatmaya devam ettiği belirtilmiştir. Bu veriler, 15 Temmuz sonrasında yargı kadrolarının oluşturulmasında siyasi ilişkilerin etkisine ilişkin tespitlerle birlikte değerlendirildiğinde, yargı bağımsızlığı ve hukuk devletinin işleyişinde yıllara yayılan yapısal sorunların derinliğini ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, Anayasa'nın hukuk devleti, eşitlik, adil yargılanma hakkı, kamu hizmetine girme hakkı ve mahkemelerin bağımsızlığına ilişkin hükümleri karşısında; hakim ve savcıların mesleğe kabulü, atanması ve görevlendirilmesinde siyasi ilişkilerin ve ayrıcalıklı uygulamaların rolünün, çoklu baro düzenlemesinin yargı kadrolarının oluşturulmasına etkilerinin, Hakimler ve Savcılar Kurulunun yapısı ve işleyişinin, yargı mensuplarının siyasi ve suç örgütleriyle bağlantılarının bütün yönleriyle ortaya çıkarılması amacıyla Meclis araştırması açılması gerekmektedir.

1			
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
8			
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	